

El Parc d'Orleans

He llegit que l'Ajuntament de Tortosa projecta convertir el castell d'Orleans i el seu entorn en un nou parc urbà. L'any passat ja es van fer uns treballs per habilitar aparcaments i àrea de descans on iniciar el circuit turístic pels castells i zones fortificades de la ciutat. El 2020, a proposta d'Amics dels Castells, ja es feren treballs de neteja i condicionament del fortí però no van servir per a gaire perquè poques setmanes després ja tornava a estar tot abandonat.

Josep Bayerri Raga
periodista

L'any 1940 l'Ajuntament va comprar un gran hort al despoblat que hi havia entre els, aleshores, barris de la Creu (Ferrerries) i Sant Vicent (La Casota). D'aquesta gran finca va anar segregant terrenys per al camp de futbol, el velòdrom, els blocs d'habitatges construïts per «Regiones Devastadas», l'Escola del Treball, les primeres escoles del barri, el mercat, la caserna de la Guàrdia Civil i finalment l'ambulatori.

Els castells, fortificacions i muralles que envolten Tortosa, amb tots els seus entorns, eren propietat del Ministeri de l'Exèrcit, amb la denominació oficial de «ramo de Guerra». L'any 1958, l'Ajuntament va permutar els tres solars que restaven de l'hort de Ferrerries per totes les propietats dels castells excepte el castell de Tenasses, que va fer cap a uns particulars interessats a urbanitzar-ho tot i que no van fer res i al cap dels anys també feu cap al patrimoni municipal.

Durant els anys seixanta, l'Ajuntament va disposar dels castells i muralles de forma diferent segons els casos. El 1963, acordava enderrocar els edificis de les casernes d'un notable valor arquitectònic i l'única mostra de l'arquitectura de l'època que hi havia a Tortosa; havien estat molt malmesos durant la Guerra Civil, tot i que era possible la seua restauració com s'ha fet en altres ciutats. Al principi es projecta construir una ciutat jardí amb petites parcel·les, però finalment l'espai fou cedit a la Seguretat Social per a construir la Residència Sanitària, avui Hospital Verge de la Cinta, que entrà en servei a finals de 1976.

Les restes de Palau reial i el castell de la Suda foren traspassats al Ministeri de Turisme el 1970 per construir el Parador inaugurat el 1976. Pel que fa a la resta: forts del Bonet i d'Orleans i muralles quedaren a l'espera d'actuacions puntuals. Al llarg del darrer mig segle, s'han anat fent actuacions a les muralles, especialment a la de Remolins i darrerament a la del Rastre.

El 1977, l'Ajuntament acorda la cessió del Fort d'Orleans per rehabilitar les restes del castell i construir un edifici per celebrar reunions i congressos en el marc de la proclamació de Tortosa com a Cruïlla dels Països Catalans. El mes de setembre, a l'esplanada superior dels castells, es feu una plantada de quatre palmeres, simbolitzant els territoris catalans i un peveter on havia de cremar la flama permanent de la catalanitat, les restes del qual encara hi són. L'acte tingué una gran projecció amb assistència d'una vintena de diputats i senadors elegits aquell mateix any encapçalats pels màxims dirigents Joan Reventos (PSC), Miquel Roca (CDC), López Raimundo (PSUC), Anton Cañellas (UDC), Antonio Faura (UCD). Dos anys després, l'abril de 1979 es constituïa el Patronat Gestor de la Fundació «Casa de la Cultura Catalana», presidida pel que ho era de l'Institut d'Estudis Catalans Joan Ainaud amb el senador mallorquí Gregori Mir, el diputat valencià Miquel Vilà, Pau Verrier i Lluís Carreño -diputats de Barcelona- i Joan Martí, Josep M.

L'assistència de dirigents polítics a l'acte de fa mig segle al Castell d'Orleans demostrà l'interès que va despertar el projecte.

Castells i jo, de Tortosa, amb els alcaldes sortint i entrant Felipe Tallada i Vicent Beguer. Es van arribar a fer gestions per finançar projecte amb el compromís per part de la Fundació «la Caixa». Fins i tot es va elaborar un avantprojecte per l'arquitecte tortosí Josep Bestratén. La cosa, com tantes altres a Tortosa, no va tirar endavant.

Ara ha sorgit la proposta de situar el castell dins d'un parc urbà amb equipaments per a esbarjo de la ciutadania. Hi ha moltes ciutats europees on els castells ubicats al centre s'emmarquen en un parc o jardins oberts a tothom. Orleans és el lloc adequat i el més proper a l'Eixample respecte a altres zones emmurallades. És al bell mig d'una zona resi-

dencial urbanitzada, a més a més que fa poques setmanes s'ha situat el lloc d'origen del circuit turístic per les muralles de Tortosa. A l'entorn hi ha el complex educatiu de la Sagrada Família, amb una part de l'edifici que acull estudis universitaris; els serveis Educatius del Baix Ebre i l'Escola de formació d'Adults.

Les edificacions del castell s'haurien de rehabilitar i trobar un ús adequat que garantisca el seu funcionament. Per què no tornar al projecte inicial de fa mig segle de situar una extensió de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans? Parlar de la llengua comuna des de Tortosa ja era una visió del cronista tortosí Cristòfol Despuig al segle XVI. ■